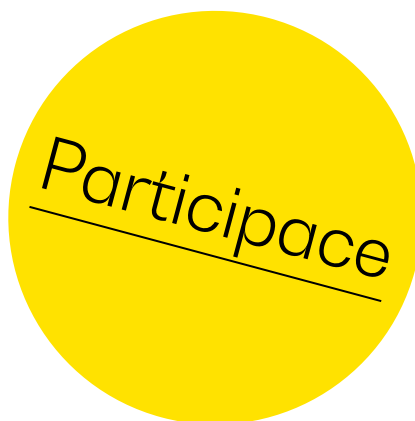

Krajinářský soutěžní workshop

Okolí Ponávky z Králova Pole do Řečkovic

Kancelář
architekta
města Brna

B | R | N | O

Obsah

Úvod / 3

Zápis z komentované prohlídky lokality / 5

Zápis z infostánku / 9

Okolí Ponávky z Králova Pole do Řečkovic – participativní proces

12. 6.—31. 7. 2024

Rozsah zapojení:

INFORMAČNÍ STÁNEK

12. 6. 2024, 15—18 h

u sportovního hřiště v Zamilovaném hájku

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA LOKALITY

12. 6. 2024 od 17 h

sraz u lávky přes Ponávku na ulici Myslínova za královopolským nádražím

ON-LINE ANKETA

12. 6.—31. 7. 2024

forms.gle/aoRzLVe8ebVGBvNY6

www.kambrno.cz/zamilec

Starostka a starosta městských částí Brno–Královo Pole a Brno–Řečkovice a Mokrá Hora mají zájem na rozvoji lokality v údolí říčky Ponávky v úseku Jandáskova — Myslínova s rozšířením o retenční nádrž a krajinné plochy Zamilovaného hájku. Krajinářská soutěž bude vedena formou soutěžního workshopu a cílem je společně najít nejvhodnější návrh rozvoje území. Do procesu během přípravy zadání byla zapojena široká veřejnost.

Setkání s veřejností se konalo 12. 6. 2024. Nejprve od 15 h měli zájemci možnost navštívit informační stánek, který byl umístěn v blízkosti sportovního hřiště v Zamilovaném hájku, kde se mohli vyjádřit k současnosti i budoucnosti celé řešené lokality.

Následně se od 17 hodin uskutečnila procházka s představiteli městských částí i odborníky na historii, krajinářskou architekturu nebo vodohospodářství. Účastníkům byla představena připravovaná soutěž i samotné řešené území.

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA SE KONALA ZA PŘÍTOMNOSTI

Ing. Andrea Pazderová — MČ Brno–Královo Pole, starostka

Ing. Jaromír Folprecht — MČ Brno–Královo Pole, místostarosta

Ing. Filip Hrůza, PhD. — MČ Řečkovice a Mokrá Hora, místostarosta

Mgr. Kristina Burianová — historička, průvodkyně po dělnických koloniích

Ing. Pavel Jordán — Lesy města Brna, inspektor — technická a stavební činnost, středisko lesní pedagogiky

Ing. Ondřej Nečaský — KAM, krajinářský architekt

Ing. arch. David Zajiček — KAM, vedoucí oddělení Veřejný prostor

Celkově cca 80 občanů na informačním stánku získalo informaci o připravované soutěži, aktivně se do procesu zapojilo cca 30 osob a 150 kolemdoucím byl předán letáček s informacemi o on-line anketě. Na místě anketu vyplnili 4 občané. Procházky se zúčastnilo celkem 40–50 občanů.

Zápis z komentované prohlídky lokality

Zapisovatelé: Ondřej Puczok, Monika Martišková, Anita Topinka, Martin Chudíček

Shrnutí průběhu prohlídky lokality

Procházka lokalitou se zúčastnilo 40–50 osob všech věkových skupin. Jednalo se o obyvatele této lokality nebo o ty, kteří zde tráví volný čas různými aktivitami. Během cesty se lidé dle zájmu o konkrétní oblast průběžně připojovali a odpojovali. Byli vyzýváni k doplňujícím dotazům, k hodnocení současné situace i nápadům, vyjádření potřeb a přání do budoucna.

Procházka byla rozdělena do pěti zastavení — 1. most přes Ponávku na ulici Myslínova, 2. bývalá dělnická kolonie Zarybec, 3. předpolí královopolského hřbitova na ulici Myslínova a Kostelní zmla, 4. areál Českých drah a 5. Zamilovaný hájek.

Na začátku setkání promluvili zástupci městských částí — starostka Ing. Andrea Pazderová z MČ Brno Královo Pole a Ing. Filip Hruza z MČ Brno-Řečkovice a Mokrá Hora, kteří představili svůj zájem na rozvoji lokality a záměr najít její budoucí podobu pomocí krajinářského workshopu. Vedoucí oddělení Veřejného prostoru Kanceláře architekta města Brna Ing. arch. David Zajíček podal zúčastněným informace o druhu soutěže a jejím plánovaném harmonogramu. Tok Ponávky mají ve správě Lesy města Brna a zástupce této společnosti Ing. Pavel Jordán promluvil o důležitosti retenční nádrže v Zamilovaném hájku na říčce Ponávce i rozdělovacím objektu, ve kterém se Ponávka zkanalizuje do stoky. Mezi domky bývalé dělnické kolonie Zarybec na ulici Myslínova představila historička Mgr. Kristina Burianová fenomén brněnských dělnických kolonií i tuto konkrétní kolonii, všední život jejich obyvatel ve 20. století a proměnu kolonií do současných vyhledávaných lokalit k bydlení. Na konci procházky v Zamilovaném hájku dostal slovo krajinářský architekt Ing. Ondřej Nečaský, který poukazoval na místní říční fenomén, krajinu a její využití z pohledu krajinářského architekta. Ing. Jordán zmínil správu a limity území. Místní obyvatelé vítali možnost promluvit během celé procházky s představiteli městských částí.

Účastníkům akce byly k dispozici složky s vytištěnými dobovými fotografiemi, pohledy, vedutami lokality a mapami (řešené území, historické mapy), o které opakovaně projevíli zájem.

Vyhodnocení podnětů dle jednotlivých stanovišť procházky

1. most přes Ponávku

2. bývalá dělnická kolonie Zarybec

Obyvatelé bývalé kolonie vyzdvihovali v lokalitě příjemný, klidný život až vesnického charakteru, blízkost zastávek MHD, vlakových spojů i přírody. Na hluk jsou zvyklí, nevnímají ho. Absence služeb není vnímána jako problém.

Obyvatele zajímala nejen historie lokality, ale také její budoucnost, například nové královopolské vlakové nádraží, které v současnosti vzniká a je v těsné blízkosti jejich domovů. Projekt jim nebyl představen a zazněly dotazy, v které části ulice bude ústít nový podchod na ulici Myslínovu. Obyvatelé lokality vyjadřovali své obavy také z generování výskytu bezdomovců.

V lokalitě je nedostatek městského mobiliáře. Místní by mimo jiné uvítali také další ping pongový stůl.

Starší lidé, kteří chodí na hřbitov, mají problém se tam vůbec dostat. U hřbitova není zastávka MHD a po cestě nejsou ani odpočinková místa ve stínu. Je to pro ně nebezpečná cesta. Pomohlo by rozšíření chodníků, doplnění chodníků tam, kde nejsou nebo vytvoření retardérů. Cyklisté jezdí také neukázněně. S novou výstavbou za hřbitovem přibylo aut, které jezdí velice rychle, neúměrně tomu, že komunikaci využívají i chodci a děti.

Místní mají pocit, že MČ se nezajímá o jejich každodenní život, sdílený veřejný prostor obyvatelů lokality, místa pro hry jejich dětí. Svépomocí si vybudovali dětské hřiště, mezi místními označované jako Políčko. Tráví tu společně čas, pořádají oslavy, grilování. Je to ohnisko místního dění. Nicméně je hřiště černá stavba, komunikace s úřady je komplikovaná.

3. Předpolí hřbitova

Paní starostka Ing. Andrea Pazderová se zmínila o úpravách okolo hřbitova a v něm, které v poslední době MČ realizovala. Vybudovalo se parkoviště pro návštěvníky, opravil se kříž, odvodnil se prostor před vstupní branou, kde bývaly velké louže. Nově vznikly veřejné toalety, předpolí hřbitova se připravilo na další úpravu a opravil se domek hrobníka. Parkoviště vnímají místní obyvatelé jako nedostatečné, velmi úzké, automobily parkují na přilehlých plochách zeleně. Během dušiček a svátků jsou po celé délce ulice Myslínova zaparkována auta návštěvníků hřbitova. Místní si všimají nedostatečného úklidu toalet na hřbitově. Předpolí hřbitova si představují jako parkově upravené i s parkovacími místy. Opravený domek hrobníka má být obydlený. Úklid zajišťuje Správa hřbitovů města Brna.

4. Areál Českých drah

Budoucnost areálu manipulační plochy Českých drah si návštěvníci procházky představovali buď jako víceúčelové sportoviště, sportovně rekreační areál chráněný před hlukem z rychlostní silnice Brno – Svitavy protihlukovou stěnou, nebo oázu klidu – zenovou zahradu. Je potřeba myslet na stávající obyvatele a pozitivně ovlivnit jejich život. Lokalitu obtěžuje prach, hluk a nákladní doprava, která pramení z činnosti areálu. Je tu také zvýšený provoz kvůli výkupně kovů, která zde sídlí. Nákladní auta z areálu ČD jezdí i přes ulici Myslinovu, i přes zákaz vjezdu. Místní se také zajímali o budoucnost stávajících mostů přes rychlostní silnici. Průjezd nákladních aut by tady podle nich vůbec neměl být. Mezi Zamilovaným hájkem a areálem Českých drah je úzká vozovka, kde dochází k časté konfrontaci pěších a cyklistů.

5. Zamilovaný hájek

Vzácná lokalita. Když se při deštích zatopí, objeví se tu mnozí obojživelníci, např. rosničky. Ing. Jordán z Lesů města Brna zmínil nutnost vnímat Zamilovaný hájek jako vodohospodářskou stavbu, a ne jako volnou přírodu. Všechny stromy tu byly vysázeny před kolaudací vodního díla a nová výsadba není povolena vzhledem k současnému manipulačnímu řádu. Lidé z nedalekého sídliště sem chodí například pouštět draky, hrát badminton atd. Klidnou atmosféru kazí blízká střelnice. Jsou tu také často jezdci na koních z blízké jezdecké školy Ranch „M“. V hájku je rozlehlé oplocené hřiště, které není přístupné všem. Pozemek, na kterém je toto hřiště umístěno, má od města Brna v pronájmu Vysokoškolský sportovní klub MENDELU pro hráče kriketu. Jedno hřiště již bylo v minulosti demontováno. Prostor by se mohl otevřít všem i po demontování druhého.

Zazněly dotazy ohledně budoucnosti cípu louky u dětského hřiště. Je to poslední místo, které je možné využít. Mohlo by tam být např. veřejné ohniště, ale je nutné respektovat ochranné pásmo lesa.

V rámci participativního rozpočtu Dáme na vás města Brna vzniklo mimo retenční nádrž v zadní části Zamilovaného hájku dětské hřiště. Návštěvníci procházky hřiště vnímají jako nedokončené. Nezapadá do lokality, cesty nejsou propojené.

V rámci dalšího projektu participativního rozpočtu Dáme na vás vznikl projekt Zamilovaný hájek budoucím generacím — byly provedeny terénní úpravy, aby v zimě mohlo při řízeném zatopení vzniknout přírodní kluziště, Lesy města Brna dodaly několik kusů rustikálního mobiliáře a naučné panely o historii lokality. Návštěvníci Zamilovaného hájku oceňují zimní kluziště, postrádají ale jeho využití po zbytek roku. Chybí jim zde také tekoucí voda, další mobiliář, oficiální ohniště. Ve stojaté vodě se množí komáři a prostor je z tohoto důvodu často neobyvatelný. Uživatelé lokality by rovněž uvítali více volných sportovišť, pump track, rozšíření discgolfových košů a nový mostek přes rameno Ponávky v Zamilovaném hájku. Podle mnohých je ve špatném stavu, není vhodný pro kočárky a často nejde místo ani přejít suchou nohou kvůli zabahnění. Pokud by byl prostor po zrušeném hřišti častěji sekán, bylo by zde další volné místo/hřiště pro hry široké veřejnosti. Sečení louky zajišťují Lesy města Brna.

V Zamilovaném hájku a jeho okolí působí kromě Vysokoškolského sportovního klubu MENDELU také Discgolfový klub GRIF Řečkovice, Zamilectrejs (MTB cyklistika) a Freestyle pro Brno (Dirtjump Zamilec). Se dvěma v závěru uvedenými kluby uzavřela v roce 2024 MENDELU smlouvu o spolupráci, jelikož se tyto aktivity odehrávají na jejich pozemcích.

Obecně v řešeném území chybí či je potřeba zlepšit

- : veřejné osvětlení,
- : efektivnější správa území,
- : mobiliář, koše na psí exkrementy,
- : řešení kolizní dopravy — automobilová, pěší, cyklisté, sportovci. Chybí retardéry, dopravní značení, neukázněni jsou i cyklisté. Kromě již zmíněných úseků je kritická oblast i na ulici Karásek. Panelová cesta slouží pro cyklisty, pěší, zaměstnance firem i nákladní dopravu. Ulici Jandáskovu dále nejde přejít, protože chybí přechod. Další kritickou oblastí je skalka u bývalého Pařízkového mlýna a cesta podél kolejí k řečkovickému nádraží, která by však měla být vyřešena v roce 2025 v rámci projektu Cyklistická trasa údolím Ponávky.
- : oprava stávajících komunikací — jsou ve špatném stavu,
- : kanalizace, vodovod,
- : více stromů a stínu,
- : nedostatečná úprava zeleně okolo komunikací,
- : toalety,
- : více tekoucí vody a možnosti se k ní dostat,
- : více prostoru pro hry.

Další: Podél dráhy a rychlostní silnice západně od řešeného území v úseku mezi mostem za/před nádražím a mostem za/před manipulační plochou Českých drah je hojně využívána, ale nebezpečná prošlapaná pěší stezka vedoucí z Králova Pole do Zamilovaného hájku. Ústí na most z ulice Novoměstské. Obyvatelé všech věkových kategorií tudy často chodí a dostávají se pak obtížně přes zábradlí na most.

Zápis z infostánku

Eva Havelková, Tomáš Pavlíček, Šárka Reichmannová

Již od chvíle, kdy byl stánek v lokalitě u sportovního hřiště instalován ve 13 h, jej průběžně navštěvovali kolemjdoucí, kteří byli vyzýváni, aby sdělili své názory na lokalitu, pojmenovali její silné a slabé stránky a názory na její budoucnost. Měli možnost zaznamenávat vše přímo do mapy řešeného území a jeho okolí, či sdělit zástupcům KAM. Byl jim představen záměr městských částí Královo Pole a Řečkovice a Mokrá Hora uspořádat krajinářský soutěžní workshop, jehož cílem je najít nejvhodnější návrh rozvoje území a následné zpracování územní studie. Měli rovněž možnost vyplnit přímo na místě anketu či dostali letáček s odkazem a QR kódem na anketu v on-line formě.

V 15 hodin, kdy bylo avizováno oficiální otevření informačního stánku, dorazilo na místo cíleně cca 5 občanů, kteří se zapojili do participačního procesu a následně se zapojilo dalších 25 občanů. Participace na infostánku probíhala až do 18.30, kdy se ke stánku dostavili účastníci procházky, kteří měli rovněž možnost zaznamenat své návrhy k rozvoji lokality, silné či slabé stránky místa.

Ve spolupráci se zástupci KAM zaznamenávali občané do mapy místa s návrhy zlepšení. Jednalo se o

- : vytvoření malé cestičky k rybníčku, který by byl vytvořen v Zamilovaném hájku, a kolem něj by byly vysázeny stromy a kamenná pláž (oáza) včetně pítka a krmítka pro ptáky,
- : více odpadkových košů včetně informací, jak odpad ničí přírodu, a jak je možné přírodu chránit,
- : umístění soch z přírodních materiálů (dřeva) uprostřed Zamilovaného hájku,
- : zasakovací rošty pro snazší pohyb peších, kočárků i cyklistů ve východní části Zamilovaného hájku a dále v blízkosti průmyslového areálu (bývalé Lachemy),
- : mimo řešené území za Zamilovaným hájkem zabránit vodní erozi a vyschnutí lesa,
- : psí hřiště v Zamilovaném hájku,
- : nový lepší mostek přes rameno Ponávky v Zamilovaném hájku,
- : pravidelné čištění komunikace po deštích kvůli nánosům bláta, především v úseku mezi prostorem manipulační plochy ČD a turistickým rozcestníkem Zamilovaný hájek,
- : úprava mostu na ulici Jandáskova,
- : v blízkosti kriketového hřiště umístit odpadkové koše, workout, pískoviště pro trenéry.

Mezi zmiňované obavy patřily

- : výskyt bezdomovců,
- : větší množství lidí, kteří budou lokalitu po návrhu rozvoje území využívat.

Krajinářský soutěžní workshop
Okolí Ponávky z Králova Pole do Řečkovic

Participace
12. 6.–31. 7. 2024

© Kancelář architekta města Brna, 2024

Náš projekt? Brno!
kambrno.cz